

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави,
багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.cun.org.ua

15 травня 2014 року № 20 (547)

ЕТНІЧНІ ЧИСТКИ. ПОКИ ЩО НА ДОНБАСІ

Від Магадана до Калінінграда в Росії набирають добровольців, які готові вбивати українців в Україні. Людиноненавистство і тероризм стали державною політикою Кремля, і якщо її не зупинити сьогодні, то завтра «умільці» Путіна винайдуть осучаснений відповідник газових камер і не менш переконливу, ніж гітлерівська стосовно євреїв, мотивацію знищення українців...

Етнічні чистки на Донбасі – це вже не лише прогнозована загроза присутності російського спецназу в Україні, а реальна катастрофа. Путінські диверсанти і найманці, місцевий криміналітет і просто істоти із звихнутою психікою, отруєні пропагандою українофобства, полюють за українцями, а відловивши, по-звірячому знущаються над людьми, катують, принижують і убивають – за українську мову, за любов до України, навіть – за українську пісню. Дев'ятого травня у Луганську терористи публічно ледь не розтерзали диригента оркестру за виконання Гімну України. Днями на Донеччині російські нацисти розстріляли чотирьох юнаків, почувши, що ті привіталися: «Слава Україні!» Двоє загинули на місці, ще двох, важкопоранених, намагаються врятувати лікарі.

Для проведення етноцидних акцій в Україні Москва присилає вимуштровані

«кадри», приміром, професійних убивць із Чечні, особливо жорстоких і «винахідливих» під час тортур, виплджених режимом Кадірова, яких на батьківщині називають нащадками. Таким чином Путін мстить Україні та українцям за підтримку національно-визвольної боротьби чеченського народу під проводом Джохара Дудаєва, за допомогу, яку українці надавали чеченцям у війні проти російських загарбників у 90-х роках минулого століття.

За волю України ми, українці, будемо боротися до загибуну на своїй рідній землі. Бо якщо не встоїмо у боротьбі проти вишколеного, озброєного до зубів і озвірілого від жорстокості ворога, то під чоботом окупанта, після України, впаде Європа, палахкотітиме від ядерних ударів світ.

Люди, зупинимо Путіна, поки не перетворив він нашу планету в попелище!

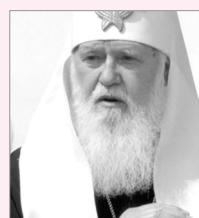
Продовження теми
на 2–3-й стор.

ПОКЛИК СУМЛІННЯ

ПРАВДА – ЗА НАМИ

Заклик Святійшого Патріарха
Філарета, щодо майбутніх виборів
Президента України

Святійший Патріарх
Київський і всієї Русі-
України Філарет закли-
кав українців прийти на
вибори Президента і
проголосувати.

«Ми стоїмо на порозі виборів – ця подія має велике значення для України. Не важливо кого обере народ Президентом, але важливо, що у нас буде Президент на плечі якого ляже великий тягар. Той хто іде до влади – той повинен подумати, чи підніме він цей тягар, чи захистить він Україну, чи втихомирить він народ. Якщо ти здатний нести цей хрест – то йди з Богом, іди на подвиг, іди на Хрест, а якщо відчуваєш, що не здатний – не йди, бо ти осоромиш і своє ім'я і народ, який довірив тобі. Тому я закликаю, дорогі браття і сестри, Вас прийти на вибори, тому що для України це має велике значення. Чому Росія не хоче, щоб у нас відбулися вибори, – тому що знає, коли нема глави держави – легше її розхитати. Ми, дорогі браття і сестри, будемо продовжувати молитися, щоб Господь допоміг нам і Він допоможе. А те, що нам доводиться страждати – то і Христос хіба не страждав на Голгофі? Страждав! Бог, але страждав. Але потім Воскрес і переміг всіх ворогів. І тому і ми – хоч і прийдеться потерпіти і постраждати в тій, чи іншій мірі, але правда за нами. Христос Воскрес! Йому слава на віки віків!».

НЕЗАБУТНІ

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО СЛАВУ

Вчора, у день народження незабутньої Слави Стецько, активісти Конгресу Українських Націоналістів на чолі з його Головою Степаном Брацюном поклали квіти до її могили на Байковому цвинтарі Києва. 14 травня пані Славі виповнилося б 94 роки. Минають літа, а ті, хто знав її за життя, щораз глибше усвідомлюють значимість постаті Провідника ОУН і Конгресу Українських Націоналістів у новітній історії України.

Слава Стецько була дуже простою і привітною до людей. Вміла схилити до української справи чужинців, знаходити людей відданих і чесних, на яких можна покластися в найвідповідальніші моменти життя. Навіть недруги говорять про неї з повагою, захоплюються її відвагою та самопожертвою.

В українському політикумі сьогодні не вистачає саме таких державників, як Слава Стецько. Їй не треба було б позичати рішучості та відваги, щоб відстояти Крим, щоб витурити ворога з Донбасу. Будьмо гідні її пам'яті, друзі...

ОФІЦІЙНО

ПЕТРО ПОРОШЕНКО – НАШ ПРЕЗИДЕНТ

Заява Конгресу Українських Націоналістів
з приводу виборів Президента України

Україна переживає найскладніші, за всі роки Незалежності, часи. Російські агресори окупували Крим, а тепер, скупивши місцевий криміналітет, чинять беззаконня та етнічні чистки на Донбасі. Терористи і їхні найманці вбивають громадян української національності, глумляться над українською символікою, по-звірячому катують прихильників єдиної та неподільної Української держави.

25 травня відбудуться вибори Президента України, а значить і Верховного Головнокомандувача України.

Ми, українські націоналісти, вважаємо за необхідне спрямувати свої зусилля на те, щоб обрати Президента України вже у першому турі.

Ми не дозволимо зовнішнім ворогам і п'ятій колонії зірвати їх. Не дивлячись на програмові розбіжності та різні партійні стяги, сьогодні – час консолідації, час єднання української нації заради нашої історичної перспективи. Бо ставкою є не президентський штандарт, а збереження єдиної України.

Закликаємо усіх кандидатів-державників у Президенти України

знятися із виборчих перегонів на користь найбільш рейтингового з них.

Таким є Петро Порошенко.

Він, на відміну від інших кандидатів, які узурпували владу і, не маючи шансів виграти президентські вибори, свідомо провокують політичну нестабільність в країні, зуміє дати відсіч Путіну і його агентурі, відстояти право нашого народу на свободу та забезпечити територіальну цілісність Української держави.

Віriamo, що Петро Порошенко, ставши Президентом України, зможе перемогти завершити АТО (антитерористичну операцію), ліквідувати банди російських терористів, втілити нову регіональну політику, підписати економічну частину Угоди про політичну асоціацію і зону вільної торгівлі з Європейським Союзом, подолати корупцію і успішно провести в Україні реформи.

Закликаємо всіх українців прийти на виборчі дільниці і віддати свій голос за Петра Порошенка.

Конгрес Українських Націоналістів

Дорогі читачі! Продовжується передплата на газету «Нація і держава» на 2014 рік.

Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2014 рік.

Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: на 1 місяць – 9 грн. 36 коп.,
на 3 місяці – 27 грн. 48 коп., на 6 місяців – 53 грн. 31 коп.

Передплатіть газету для себе, своїх рідних та друзів, зробіть внесок у розвиток української патріотичної преси.

ДОНБАС: «ГАРЯЧА ТОЧКА»

ТЕРОР, ЕТНІЧНІ ЧИСТКИ, МАРОДЕРСТВО, МАСОВІ ВБИВСТВА

Марія ОЛІЙНИК

Яким словом можна назвати те, що вже 2,5 місяця коять на Донеччині осканженілі «визволителі» з колорадськими стрічками під державними прапорами Російської Федерації та так званої Донецької Республіки?

ЗА СТІЛ ПЕРЕГОВОРІВ – З УБИВЦЯМИ?

Сьогодні деякі українські та російські політики, які підтримують те, що робиться на сході України, намагаються переконати світ, що це захист інтересів мешканців цих територій. Навіть деякі кандидати в Президенти України, народні депутати від КПУ та ПР верещать, вимагаючи почути цих виродків-«визволителів», припинити АТО і сісти з ними за стіл переговорів чи за круглий стіл. Зробити це – значить легітимізувати убивць українських патріотів, українських військових. Хоча, після того, як 12 травня стався заколот у керівництві самопроголошеної Донецької народної республіки і це нове «керівництво» в особі полковника спецназу РФ Стрелкова (Гіріна) оголосило війну українській владі, назвало українські війська окупантами і видало наказ на їх знищення, в таке повірити може тільки ідіот чи заклятий ворог України. Своє розпорядження Гірін почав виконувати. Ось повідомлення за 13 травня: шість українських десантників загинули під обстрілом із протитанкових та підствольних гранатометів з «магазинів» Кремля. Згодом кількість загиблих українських десантників під час сутички з терористами поблизу Краматорська зросла до семи. Про це з посиланням на прес-центр Служби безпеки України повідомляє УНІАН. «Кількість загиблих десантників зросла до семи», – сказали в СБУ, зауваживши, що сьомий десантник, який був важко поранений, помер під час транспортування до медзакладу у вертольоті. За інформацією Міноборони, бій тривав протягом години. Після зачистки території з'ясовано, що терористи атакували військовослужбовців прицільним вогнем з протитанкових та підствольних гранатометів і стрілецької зброї. На місці виявлено задалегідь обладнані позиції, порожні контейнери від гранатометів РПГ-22 та РПГ-26, гільзи від снайперських гвинтівків тощо. Переміщувались бойовики на кількох мікроавтобусах та легкових авто.

Нагадаємо, десантники 95-ї аеромобільної бригади Збройних сил України загинули внаслідок нападу терористів на військову колону під Краматорськом. Виникає питання, чому наші військові так безглуздо потрапили в засідку? Чому наші не знають про пересування колорадів, а колоради знають кожний крок наших військ? Складається враження, що наших бійців керівництво так званого АТО кидає на поталу озвірілим путінським бойовикам і так званому «мирному населенню». Наші люди гинуть, а колоради катастрофічно розмножуються.

Пора перестати гратися у війнушку ніби-то з мирними жителями, а негайно розпочати воювати з терористами і диверсантами всіма доступними методами і засобами.

Ворог для цих людей – це той, хто не поділяє їхню точку зору, у кого помітили державну символіку, почули державну

мову, побачили вишиванку і хто визнає центральну київську владу! Вони від цього просто скаженіють. І такий їхній ворог – незалежно від мови, віросповідання, кольору шкіри, членства в партії чи організації має бути знищений, розтоптаний, покалічений, заляканий, побитий, захоплений у полон і навіть убитий. Не дай Боже, ще й прописка львівська – тоді це «100-відсотковий «Правий Сектор». Терористи влаштували на Донбасі справжній геноцид. Називають нас правосеками, бендерами, фашистами, а центральну владу хунтою, яку не визнавали, а після «референдуму» оголосили їй війну. То як з ними сідати за переговори, якщо владу не визнають? Захоплення, а то й спалення адмінбудівель, банків і банкоматів «Приватбанку», погроми, вбивства, мародерство, розгул бандитизму і криміналу без будь-якої реакції з боку правоохоронних органів.

Телерадіокампанії захоплені, газети закриті. Вмикаю державне радіо, а там «Гаваріт Масква». На частотах радіо «Ера» тепер «ДНР»! Те ж з телебаченням. Українські канали закриті, на них працюють російські. Люди налякані, підприємці згортають роботу, патріоти України з сім'ями масово виїжджають в інші області. Школи працюють у півсилі, адже в будь-який час до школи може з'явитися ватага озброєних, неадекватних колорадів, які, пригрозивши директору, знімають з приміщення прапор України та вивішують російський та «ДНР». Донецька влада давно перестала контролювати ситуацію, в основному співпрацює з бойовиками. Але озвучує, що все нормально і під контролем. Особливо міліція, за дуже невеликим винятком.

13 березня на центральній площі Донецька після мітингу за єдину Україну був убитий 22-річний Дмитро Чернявський, а учасників мітингу серйозно покалічено. До лікарні, в основному – з черепно-мозковими травмами, потрапило 29 осіб. Причому 31-літнього Женю Демченка, якому проросійські бойовики розв'язали голову, ставили на коліна і вимагали зректись від своїх поглядів, працівники міліції завезли в приміщення міського управління, де в присутності трьох працівників міліції, у міліцейській формі, його продовжував бити тип у балаклаві і камуфляжі. Допитувались, чому він зі Львова приїхав мітингувати в Донецьк, хто його сюди прислав. А відповіді Женя нічого не міг, бо через тріщину в черепі втратив дар мови. Вони нарешті подумалися подивитись його паспорт і переконались, що він мешканець Донецька. Коли Женя вдруге втратив свідомість, його «гуманні» кати-міліціонери на своїй маши-

ні відвезли і підкинули в лікарню. Ще й украли мобільний телефон! Так і написано: «Привезли невідомі». Зараз Женя, єдиний годувальник сім'ї, батько двох дітей 1,5 та 5 років, заново навчається розмовляти, писати і продовжує лікуватися в Києві. Вбивцю не знайшли, як і тих, хто різав заточками та калічив битами мирних мітингувальників на очах міліції, яка наказувала ставати на коліна, бо так вимагали проросійські кати.

17 квітня викрадений після мітингу депутат Горлівської міської ради Володимир Рибак тільки за те, що хотів зняти з приміщення ради державний прапор Російської Федерації та повісити державний прапор України. Це коштувало йому життя. Його привезли до м. Слов'янська, де 19 квітня його, а також 19-річного студента КПІ Юрія Поправки та 25-річного студента Івано-Франківського інституту нафти і газу Юрія Дяковського з м. Стрий, після зв'язних катувань, ще живих, з розпоротими животами та прив'язаними наплічниками з піском утопили в річці Сіверський Дінець. 22 квітня знайшли спочатку тіла Володимира Рибак і Юрія Поправки, а 26 квітня – тіло Юрія Дяковського. Бойовики віддали тіло мертвого Дяковського тільки через 10 днів – 6 травня в обмін на тіло мертвого бойовика, якого напередодні знищили наші війська в ході антитерористичної операції в м. Слов'янську. 8 травня Юрія Дяковського поховали в Стрию.

7 травня бойовики «Донецької республіки» викрали мешканця с. Шандриголове Краснолиманського району, фермера Валерія Володимировича Сала, який виступав «За єдину Україну». Рух його авто в центрі села перекрив джип без номерів з темними вікнами, з якого вийшли озброєні бойовики т.зв. Донецької народної республіки. Вони витягли Валерія з автомобіля, побили і неспритомного чи вбитого, це покаже експертиза, вкинули в багажник його авто і зникли. 8 травня спалений автомобіль із згорілим Валерієм знайшли в Греківському лісі Луганської області міліціонери Харківської області.

8 травня на блокпосту при виїзді з міста Дружківка терористи застрелили 44-річного місцевого священика Української православної церкви Московського патріархату Павла Жученка, який пробував їх переконати, що Україна має бути єдина. Вони випустили в нього сім куль.

9 травня на дорозі біля міста Свердловська Луганської області терористи розстріляли сім'ю. Олег та Ірина Буригіни – приватні підприємці, які їхали на двох автомобілях, а бандитам привидівся «Правий сектор». В одному з авто з вогнепальним

пораненням у голову правоохоронці виявили 10-річну доньку загиблих Лізу, яка нині перебуває в реанімації, за словами рідних, пішла на поправку. Українські журналісти, комуністи, регіонали – ви не приголомшені? Чи ви в шоці тільки від того, що хтось випадково застрелив озброєного колорада, який нападає на наших військових, убиває наших воєнів із-за спин «живого» щита?

У КАТИВНЯХ «ДНР»

Уряд самопроголошеної Донецької народної республіки розташовується сьогодні в захопленому ним 11-поверховому приміщенні обласної державної адміністрації. На п'ятому поверсі облаштована катівня. Там катують викрадених, тих, для кого Україна є Батьківщиною і хто виступає за збереження її цілісності. Про це розповідають ті заручники, кого вдалося звідти визволити з допомогою викупу чи обміну.

Після мітингу «За єдину Україну» 28 квітня в Донецьку бойовики «ДНР» викрали семеро студентів, одному з яких вдалося втекти і повідомити про злочин. Студентів доставили для катування на 5-й поверх. Там, під час нелюдських тортур з 22 години 28 квітня до 4 години 29 квітня, двох з них змусили сказати, що начебто вони з «Правого сектору», зняли їх з візиткою Дмитра Яроша. 29 квітня «сенсацію» весь день крутили по російському каналу «Лайф ньюз», що саме «Правий сектор», а не донеччани проводили мирний мітинг за цілісність України. У студентів поламані ребра, руки, пробиті голови, зламані носи, але вони змусили втекти з лікарень і ховатися, бо бояться повторного викрадення і помсти. Їх ще й обікрали, забрали мобільні телефони. Відпускаючи, кати пригрозили, що обов'язково знайдуть їх і знищать. А зараз у студентів сесія, вони навчаються на бюджеті. Отже, викрадення, побиття й пограбування!!! Ціла купа статей Кримінального Кодексу України. І все це для бандитів безкарно. Винних не шукають і не покарають. Навпаки, бандити розшукують жертв, щоб закінчити розпочате діло.

2 травня бойовики, застосувавши вогнепальну зброю, викрадають Миколу Якубовича – сотника Майдану і організатора самооборони Донеччини та доставляють на поверх катувань.

4 травня під час наради прихильників єдиної України у будинку депутата Новогродівської міської ради Костянтина Мусейка, озброєні до зубів бойовики т.зв. Донецької Народної Республіки застрелили його собаку, обстріляли беззбройних українських патріотів та викрали:

– депутата міської ради Костянтина Івановича Мусейка, партія Захисників Вітчизни;

– депутата міської ради від КПУ Олега Юрійовича Бубича;

– депутата міської ради Валерія Миколайовича Павлика (ПР);

– шахтаря містоутворюючого підприємства шахти «Росія» – Олександра Гурова;

– шахтаря містоутворюючого підприємства – шахти «Росія» – Олександра Вовка (активіст незалежної профспілки гірників),

– українського активіста Ігора Братуса.

Їх доставили на поверх катувань. Вони розповіли, що з кожної кімнати лунали крики від тортур, вони бачили там у калюжі крові мертвого працівника міліції, який не зрадив присяги. Там же роблять картинки для російського телебачення про затриманих радикалів з «Правого сектора». За словами свідків донецьких подій, ОДА наповнена автоматами, пістолетами, гранатома-тами. Звільнені заручники бояться залишатись у рідному місті, оскільки це небезпечно. Зараз всі вони виїхали на лікування до Києва.

8 травня в м. Макіївка Донецької області бойовики Донецької республіки увірвалися до помешкання довіреної особи Олега Тягнибока Олексія Демка, побили, розгромили будинок і повезли в приміщення

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Дніпродзержинськ	Чередниченко Олександр	(098) 242-54-87
Дніпропетровськ	Фурман Анатолій	(050) 695-83-48
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93

Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Кривий Ріг	Мельник Олександр	(096) 298-19-56
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Салтиченко Михайло	(067) 942-64-71
Одеса	Ролінський Володимир	(095) 678-76-73
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 54-64-07

Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернівці	Рябенко Валерій	(04622) 4-38-81

Донецької облдержадміністрації, щоб там допомогли «розв'язати йому язик». Питали про «Правий сектор», хто платить гроші.

Як повідомив мені через чотири години начальник Макіївської міліції Олексій Мірошніченко, вони його знайшли. «Олексій Демко, – сказав начальник, – перебуває в Руднічній лікарні м. Макіївки. 8 травня йому зробили операцію. Претензій не має ні до кого, просто упав». А 9 травня при спробі перевезення в реанімобілі донецької санавіації пораненого (кульове поранення, пошкоджено хребет) в безпечне місце для лікування бойовики обстріляли реанімобіль і вдруге викрали Олексія Демка. Про долю водія, лікаря, яка супроводжувала пораненого й побитого, нічого не відомо. Зв'язку з ними немає й досі. Реанімобіль теж захопили терористи. Міліція не в курсі, але буде шукати. Поки що без успіху.

8 травня в с. Новоселка Краснолиманського району Донецької області бойовики т. зв. Донецької народної республіки, напали на будинок Віктора Івановича Зайцева. Собак повбивали. Його били прикладами по голові, обличчю, животі, відстрілили вухо, вигукуючи: «Это тебе за «Слава Украине», «Это тебе за «Героям слава», «Это тебе за «Единую Украину». Три поранення дістала сусідка, яка прибігла на страшну стрілянину і скавучання собак.

8 травня в смт. Олексієво-Дружківка Донецької області будинок Євгена Шаповалова обстріляли бойовики, які теж приїхали на джипі. Вламалися до будинку і винесли все цінне, що могли знайти, обнищпорили всі побутові приміщення, шукали сім'ю. Міліція, яку викликали сусіди, навіть не зайшла до будинку і не сфотографувала. Тільки походила зовні. Кажуть, утім, що робитимуть засідку. Пару днів перед тим у будинок Євгена кинули три «коктейлі Молотова», які дивом не загорілися, всередині була мала дитина (про що знала вся околиця). 8 травня терористи атакували порожній будинок, бо вся родина вже виїхала. Євген Шаповалов є головою Донецького обласного товариства імені Олексія Тихого (це відділення «Просвіти»), для терористів він – класовий ворог, як і всі українські патріоти.

7 травня Сергій Ошурко, 1994 р.н., житель м. Димитров Донецької області, був затриманий у м. Краматорську бойовиками «ДНР» разом зі своїм приятелем Іваном Ждеком зі м. Стебник Дрогобицького району Львівської області, який приїхав до бабусі в Краматорськ. За словами свідка, при затриманні хлопців звинуватили у причетності до «Правого сектора», хоча до ПС вони відношення не мають. 9 травня, побитих і пограбованих, хлопців вдалося звільнити.

БІЖЕНЦІ... НА СВОЇЙ ЗЕМЛІ

9 травня в м. Макіївка, в смт. Ханжонкове, с. Буроз до помешкання подружжя Олени Бенедюк та Юрія М'ясоїда увірвалися двоє працівників міліції у супроводі чотирьох, озброєних, з битами, бойовиків т. зв. Донецької республіки. Питали, де син – член ВО «Свобода». Забрали, не показавши жодних документів, цілком тверезого чоловіка Юрія М'ясоїда за звинуваченням, що нібито він десь колись напився і буянив. Міліція – разом з бойовиками!!!

10 травня, близько 19.00, приїхали вже одні озброєні бойовики на іншу адресу: м.Макіївка, с. Калинове, де прописаний і проживає син Юрій Бенедюк, який виступав за єдину Україну, проти відторгнення Донецької області від України. В цей час там перебувала Олена Бенедюк та інші родичі. Бойовики зателефонували синові Юрію, вимагали, щоб той до них з'явився, і заявили, що забирають матір, як заручницю. Невдовзі пролунав дзвінок синові, і чоловік на ім'я Іван, під погрозою вбивства батьків, вимагав від сина спочатку приїхати в Донецьк і здатися, потім вимагав викуп у 100 тисяч грн. Таким чином взято в заручники Олену Бенедюк та Юрія М'ясоїда. Отже, по відношенню до членів родини скоєно низку кримінальних правопорушень, у тому числі, й за участі працівників міліції. Зв'язок з батьками Юрія Бенедюка було втрачено! А 11 травня вони

«знайшлися» в Макіївській міській раді!? Бойовики продемонстрували відео побитого подружжя, в якому вони на камеру зізнаються, що синці побутові, а від нападників, які хотіли вивезти їх до Дніпропетровська, врятували бойовики, яким вони дуже вдячні. І вдячні також лікарям (!?). Засуджують сина за погляди і на камеру проголосували «за» Акт про самостійність «ДНР».

5 травня четверо бойовиків скоїли напад на офіс обласної організації УДАР, а пізніше, близько 23.00, вони напали на лідера донецьких «ударівців», народного депутата України Єгора Фірсова і головного редактора інтернет видання «Острів» Сергія Гармаша. Була обстріляна дача журналіста, розташована за 10 кілометрів від Донецька. На цей момент у будинку, окрім господаря і Фірсова, перебувала ще одна людина. Всі троє – активісти проукраїнського руху, організатори мітингів «За єдину Україну» в Донецьку. Нападники застосували автоматичну зброю. Чоловіки, які були в будинку, у відповідь теж відкрили вогонь із зареєстрованої зброї, таким чином відбили атаку і залишилися живі. Після чого Гармаш та Фірсов були змушені виїхати з Донецчини. За словами Фірсова, на дачі Сергія Гармаша вони сховалися, дізнавшись, що в полоні опинився їх знайомий, активіст Сергій Литвин. Хлопця захопили в заручники 1 травня в місті Макіївка. З місцевими українськими журналістами терористи борються нещадно. Допускають на свої так звані прес-конференції тільки російських і іноземних журналістів. Багатьох журналістів та проукраїнських активістів налякав напад та обстріл дачі головного редактора інтернет-видання «Острів» Сергія Гармаша. Тому майже всі активісти та журналісти змушені залишити небезпечну область. Як виїхали за межі області і футбольні уболівальники «Шахтаря» «Ультрас», яких Ахметов заборонив пускати на матчі, а бойовики відкрили на них полювання.

В ніч з 30 квітня на 1 травня викрадені і кинуті в катівню СБУ в Слов'янську двоє активістів – свободівці з Костянтинівки – Ярослав Маланчук та Артем Попік. Перебувають там й досі.

2 травня затримали студента Київського авіаційного університету, який їхав до батьків на вихідні в Красний Ліман з пересадкою в Слов'янську. Він перебуває в полоні у підвалі СБУ-КГБ. Там же з 17 квітня запроторені: Віталій Ковалчук з Вінниці, журналісти Ірма Крат (ТВ «Правова Правда»), Юра Лесявський з ZіK, а також Павло Юров та Денис Гришук. Театральні діячі Росії просять звільнити своїх колег – театрального режисера Павла Юрова і художника Дениса Гришука з полону в Слов'янську, де вони перебувають уже більше двох тижнів.

Юров і Гришук приїхали до Слов'янська вранці, в п'ятницю, 25 квітня, щоб «побачити все на власні очі» для підготовки спектаклю, але їх зупинили терористи так званої Донецької народної республіки. Попросили показати документи. У них були квитки назад до Києва, тож затримали для перевірки. Їх утримують у будівлі колишнього СБУ.

12 травня, вдень, з помешкань у місті Артемівську терористи викрали двох співробітників міськвідділу міліції м. Красний Ліман – начальника сектору карного розшуку Ярослава Меженя та начальника сектора громадської безпеки Леоніда Бровкіна. Місце їх перебування невідоме. У катівнях ДНР утримується ще близько 100 викрадених і полонених бойовиками осіб. Спостерігачів ОБСЄ третього травня звільнили. Але це не заслуга наших урядовців. Просто московські хазяї «захисників» Слов'янська дали команду, і європейці отримали свободу. Дехто з них був настільки наляканий, що на камеру говорив, що начебто був «гостем» «народного» мера Слов'янська Пономарьова. І тільки добравшись додому, розказали, чого натерпілися у підвалах СБУ.

Трьох працівників СБУ обміняли на «народного» губернатора Донецької області та двох його співників. Решта невинних людей караються в застінках

катівні. Хто має подбати про їхнє звільнення – неясно.

КАДРОВІ ЗМІНИ – НЕГАЙНО!

Хто має почути вимоги 80–90 відсотків патріотів України на Донеччині, а саме: здійснити повномасштабну зачистку Донеччини від російського спецназу, чеченців та їхніх поплічників, набраних за гроші з донецької гопоти? АТО, на жаль, не наступає, а обороняється. Щоденно втрачає своїх бійців. Рахунок убитих уже йде на сотні, а нічого не змінюється. Патріоти, які виїхали разом із сім'ями, сподівалися, що ситуація скоро стабілізується – нечисть буде зметена з лиця Донецької та Луганської областей – і вони повернуться додому. Насправді все навпаки. Ми продовжуємо вивозити біженців, яким загрожує небезпека. Кожний день ситуація тільки погіршується, бо через «дірваний» кордон з Росії надходить поповнення і «зелених чоловічків», і різноманітної зброї. У зв'язку зі щоденним погіршенням становища в Донецькій області питання евакуації стає не просто актуальним – а в багатьох випадках – це життєва необхідність і єдиний вихід, щоб залиши-

тися живим. Жодних програм допомоги переселенцям і евакуйованим на сьогоднішній день в Україні просто не існує, тому люди, які змушені виїжджати із зон, окупованих російськими бойовиками, мусять розраховувати тільки на себе й рідних. Держава впритул не бачить проблем переселенців і біженців з Донеччини і вважає, що їх немає. Влада на місцевому рівні про ці проблеми й не здогадується.

Треба негайно і кардинально змінити ситуацію. Для цього необхідно визнати кадрові прорахунки Турчинова-Тимошенка при призначенні головою Донецької ОДА Сергія Тарута. Його рекомендував на цю посаду Р.Ахметов, і разом вони просто добровільно здали Донецьку область. Слід негайно виправити цю кадрову помилку! Не треба смішити світ організацією ідіотського патрулювання – працівників підприємств Ахметова разом з міліцією – вулиць Маріуполя. Замість того треба змусити бойовиків скласти зброю та звільнити захоплені приміщення в Донецькій області та припинити торги влади з «господарями» Донбасу. Це коштує, як бачите, життя багатьох молодих проукраїнських донеччан та українських солдат, які гинуть через невіглазство, нерішучість, некомпетентність, дурість, боягузтво керівників центральної влади, через зради і продажність місцевих чинуш і олігархів. І треба провести негайно, хоч і запізнілу, та нормальну антитерористичну операцію, а не слухати заклик тих, хто організовував це свавілля, припинити АТО і сідати з вбивцями за стіл переговорів. Особливо зараз, після проведеного ними так званого референдуму, після чого в Київ прибудуть посланці ПР від «господарів» Донбасу з «протоколами» «референдуму» як ще одним доказом своєї підтримки, якої у них давним давно немає. Розмахуючи папірцями з намальованими відсотками, хором проспівують: у РФ не хочемо, а хочемо ярлик на необмежене свавілля у своїх вотчинах, де ми царювали, – в Донецькій та Луганській областях. Господарі Донбасу хочуть таку федерацію, в якій центр продовжуватиме дотувати області, а вони тут самі обиратимуть губернаторів і далі будуть втворювати те, що й раніше. Для чого це потрібно їм – зрозуміло, але це не влаштовує більшість донеччан.

Слава героям! Особливо тим героям, які зараз б'ють російсько-бандитську погань у Донбасі!

Донецьк

ЗВЕРНЕННЯ

Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть...

Невдовзі обиратимемо наступного Президента України. Ми вже пережили кілька подібних виборів, але цього разу, після трагічних подій з одного боку і народного пробудження на Майдані – з іншого, на порозі суттєвих змін нашого суспільного життя та справжньої можливості жити в нормальній демократичній країні, це голосування матиме для нашої держави особливе значення.

З історії багатьох держав упродовж століть знаємо, якою важливою особою є провідник, хоч би як ми його називали: цесар, цар, король, князь, гетьман, президент, генсек.

Добрий керівник, щиро відданий своєму народові, який бажає йому справжнього добра, – це велике щастя для народу. Поганий провідник, зорієнтований не на загальне благо, а на інші речі, – це, можна сказати, прокляття для люду.

Наочним прикладом того, наскільки важливий для України добрий президент, є порівняння наших недругів і ворогів, які за всяку ціну хочуть зірвати прийдешні вибори.

Тому не дивно, що переживаємо критичні часи нашої історії, мріючи про доброго керівника держави.

Підозрюю, що багато співвітчизників ставлять собі запитання: яка користь нам від нового президента та нової влади? І це не дивно. Адже багато українців виростили та виховувалися, коли Україна була інтегральною частиною СРСР. У ті часи громадянин як такий не представляв жодної цінності. Усе, що людина могла мати чи робити, залежало від комуністичного керівництва, яке твердило, що забезпечує їй все необхідне.

Більшовицька пропаганда запевняла, що СРСР – це найбільш демократична держава у світі, хоча насправді в Союзі демократією навіть не пахло. Народ не мав жодного голосу.

На жаль, такого способу мислення ми ще не цілком позбулися. Тому і виникає запитання, що ми з того всього будемо мати.

Богу дякувати, за 20 з лишком років відбулися зміни, відкрилися нові можливості. А за останніх кілька місяців ці зміни набрали нової форми, нового життя. Як було сказано вище, ми стоїмо на порозі встановлення справжнього демократичного ладу.

Що це означає?

Влучно про це сказав наш великий поет Іван Франко. У його вірші "Великі роковини" читаємо: "Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть, що за долю мільйонів мусиш дати ти одвіт". У цих рядках є два ключових слова.

Перше – "кожний", не тільки високопосадовець, чиновник, а кожний громадянин, без винятку, від найстаршого до наймолодшого, від найбільшого до найменшого.

Друге – "ти". Це особисте звернення, не "він", "вона" чи "вони", а – "ти". Кожний із нас особисто відповідальний за долю всього народу.

Таке формулювання наганняє великий страх на людей, які звикли щось одержувати, а самі нічого не робити або навіть боятися щось робити.

Хто, я відповідальний за долю мільйонів? Так, ти.

На порозі нової ери в історії України, в яку тепер вступаємо, мусимо чітко усвідомити собі цю відповідальність за загальне благо. Інакше будуть даремними жертви наших дідів і батьків, Небесної Сотні, а також духовне піднесення Майдану.

Перед кожним із нас стоїть нині основне запитання: що я можу, що повинен зробити, як маю думати, говорити і діяти, щоб забезпечити всьому своєму народові Богом дані людські права?

Хочу пригадати шановним читачам, що дуже важливою цими днями є наша щира молитва до Небесного Отця з проханням про Його милосердну опіку. Наша народна приказка каже: на Бога уповай, а рук прикладай.

Без Божої допомоги нічого не досягнемо, але якщо не будемо діяти, старатися, то поставимо перешкоду Божій благодаті, чого не доведи Господи!

+ Любомир, Архiepіскоп-емерит

КОГО І ЧОГО БОЇТЬСЯ УКРАЇНСЬКА ВЛАДА?

«Найбільше треба боятися
своїх страхів»
Кардинал Любомир Гузар

8 травня у Харкові були звільнені з-під варти лідери проросійських екстремістських рухів Юрій Апухтін (ініціатор терористичних угруповань «Юго-Востока», голова «Великої Русі»), і Костянтин Долгов, сталініст, ватажок «Харьковского ополчення». До і після арешту вони відкрито закликають до повалення конституційного ладу в Україні і приєднання південно-східної України до Росії.

Того ж дня у Харкові органами УМВС відбулися масові арешти українських патріотів, зокрема, координаторів Національної самооборони. Цікаво, що інші владні структури 8 травня звертались до них по допомогу і узгодження дій щодо охорони порядку під час проведення заходів вшанування ветеранів війни.

Перебування у відділках РВС Держинського та Червонозаводського районів вчоргове переконало українських активістів у тому, що значна частина харківської міліції, починаючи з начальників відділків, не переймаються збереженням територіальної цілісності Української держави.

Крім того, 8 травня активісти вчоргове відчули на собі, що означає охорона харківським «Беркутом» блокпосту в районі Чутово. Силовики на очах звірюють вже від одного виду українського прапора.

Отже, УМВС, як бачимо, з одного боку, нашіпигована, як консервна бляшанка, колорадами, з іншого – прагне не допустити формування дієвих, але невідконтрольованих її оборонно-патріотичних громадських угруповань.

Напрошується питання: в кому влада бачить більшу небезпеку: у проросійських сепаратистах чи у невідконтрольованих собі українських патріотах?

Інакше чому, коли зі всіх інформаційних українських каналів попереджають про провокації з боку проросійських сепаратистів, їхніх лідерів у Харкові звільняють з-під варти, а українських патріотів, навпаки, під варту беруть? Чому харківський «Беркут» досі не розформований – не тільки після трагічних подій у Києві, а й після побойща, яке вони влаштували з активістами, що їхали підтримати харківський Євромайдан з 29 на 30 березня?

Вважаю, що головна причина наших поразок сьогодні в боротьбі за цілісність країни на південно-східних теренах полягає саме у власних страхах нинішньої влади, та ще й у тому, що ці страхи спрямовані не на тих і не на те, чого і кого справді варто боятися.

Ольга РІЗНИЧЕНКО

«Мені не доводилося зустрічати
більших консерваторів у національно-
му питанні, ніж росіяни...»

Явище, про котре йтиметься в цій статті, належить до числа фундаментальних, базових конструкцій російської ментальності в її ставленні до України та українців. «Бандеровщина» в російській свідомості має мало спільного з бандерівщиною як реальним феноменом української історії. Можна навіть говорити про специфічну російську модель тлумачення цього руху, модель, яка через свої численні ірраціональні елементи дає всі підстави визначати її як міф, складову інших російських міфів на українську тематику. Ставлення до українського національного руху в колах навіть освічених і ліберальних російських інтелігентів залишається на рівні суто пропагандистському, що змушує згадувати часи радянського Агітпропу з його «об'єктивним і науковим дослідженням» поглядів ідейних супротивників. Великим поступом в осмисленні цього явища російською свідомістю було б забуття бодай істерично-звинувачувального тону, що панує практично в усіх російських текстах, навіть тих, котрі мають претензію на академічність. У цій свідомості, а ще більше підсвідомості, історична реальність перетворилася на символ, що живе своїм автономним від істини життям. Цей символ надзвичайно активно використовується у багатьох публікаціях, що мають за мету створювати негативний імідж України, окремих її регіонів та політичних сил.

На теренах самої України цей символ є наріжним каменем усієї пропаганди лівих та проросійських партій і організацій, що має прислужитися меті протиставлення західних і східних регіонів держави, залякування російського та російськомовного населення сходу і півдня якоюсь жакливою, жорстокою, невідомою, а тому ще страшнішою силою. Над створенням цього символу працював величезний загін комуністичних пропагандистів протягом останніх 60 років, і ця робота триває й донині.

«Бандеровець» постає у сприйнятті пересічного росіянина на підсвідомому рівні як своєрідний «анти-ідеал» України, як живе втілення «поганої України», на відміну від ідеалу доброї України-Малоросії, що перебуває під цілковитим політичним і духовним контролем Москви, незалежно від формального статусу чи то провінції Росії, чи то її протекторату, чи то «самостійної» держави, рівень самостійності котрої визначається тією-таки Москвою. Це, так би мовити, модель найгірших рис українця, як їх собі уявляє російська свідомість. Тип антиросійський за визначенням, саме через своє українство, через максимально різкий і неупустливий прояв, маніфестацію свого українства у формах, що принципово за своїм характером зів'язані з формами демонстрації «російськості» росіянином як представником державного народу. Проте така поведінка українця, що є віддзеркаленням поведінки росіянина, поляка, німця, угорця як носія національної самодостатності, сприймається росіянином з його усталеними уявленнями про «норму» для українців як виклик і агресія, принаймні як потенційна загроза. Це, в свою чергу, викликає агресію з боку носія російської свідомості, котру він вважає спровокованою. Спровокованою самим лише фактом існування такого «аномального» українського типу. Власна національна агресивність у такий спосіб екстраполюється на іншого, що посилює відчуття загрози та незахищеності. Це дуже своєрідна мазохістська агресивність, коли саме джерело агресії почувається жертвою, яка потребує захисту та співчуття, коли в ролі «перпетум мобіле» агресивності виступають штучно збуджений страх і комплекс гострого, хоча й не виправданого реальними обставинами, жалю до себе. Яскравою ілюстрацією до цієї тези може бути ситуація з «російськомовними» за межами Російської Федерації та її висвітлення засобами масової інформації цієї країни з нескінченними скаргами на «утиски» та «переслідування».

«Бандеровець» сприймається багатьма росіянами як метафізична, майже маніхейська загроза з боку синів темряви. Проте участь реальних бандерівців у формуванні таких уявлень була досить мінімальною, решту зробила сама російська свідомість із її

8.05.2014. 10.00 З Анатолієм Кузьмовичем Здоровим на місці вкраденого рік тому рашистами пам'ятного знака УПА. Прийшли вшанувати пам'ять загиблих воїнів, які виборювали волю України.

Анатолій Кузьмович – дисидент, шістдесятник. Коли ми в Літмузеї робили виставку «Палімпсести» (до історії руху опору шістдесятників), в СБУ мені дали подивитися його справу. Там серед іншого було фото написів, за які його й арештували: «Харків – українське місто», «Ні – русифікації Харкова». Зроблені ці написи були на паркані, за яким споруджувався будинок на нинішньому проспекті Леннона (перейменованого євромайданівцями з Леніна).

Вшануванням своїх мам, бабусь і Неньки України у Свято-Дмитрівському храмі УАПЦ Харкова відзначили у неділю, **11 травня**, День матері. За сценарієм, підготовленим керівником недільної школи Лесею Слободяннюк за допомогою активістів молодіжного крила парафії Олексія Слободяннюка, Ксені, Олі Підпригори, Ігоря Капустянського був підготовлений пречудовий концерт. Для вдячних і люблячих слухачів учні недільної школи, школярі і малята, читали вірші Тараса Шевченка, Василя Симоненка, інших поетів, на скрипці і фортепіано виконували твори світової класики, наприкінці заспівали хором для мам і бабусь колискову.

Підготувала Ольга Різниченко

14.10.1992. виступає Валер Бондар (1.01.1956-30.10.2012), автор першого на Лівобережній Україні проекту пам'ятного знака УПА.

8.05.2014. 12.00. На меморіалі жертв тоталітаризму у Лисопарку. Тут у 1938-1940 роках були розстріляні польські офіцери і поховані в братських могилах закатовані в НКВС українці, серед яких і визначний громадський діяч, письменник, композитор, кобзар Гнат Хоткевич. Поминальну панахиду за жертвами Другої Світової війни спільно відслужили харківські римо-католики і православні священики Харківсько-Полтавської єпархії УАПЦ.

ЯВИЩЕ «БАНДЕРОФОбії» В РОСІЙСЬКІЙ Свідомості

специфічними, створеними такою ж специфічною історією особливостями. Дещо про ці особливості можна інколи прочитати й у російських дослідників: «...На цьому камені вільно обраних несвободи і деспотизму будувалася майбутня Росія. Потім зміцнилася сільські громади, що відродили племінний диктат більшості і зневагу до особистості, маніхейський жорстокий поділ світу на «наших» і «ненаших» і відповідно подвійну мораль і норми співжиття (для своїх і чужих). Тобто, за суттю, аморалізм, що став поступово однією з найдивовижніших національно-психологічних рис, котрі вже справді «аршином обцім не ізмірять». Сюди ж належить нігілістичне ставлення до приватної власності, завдяки якому марксизм, що був широко відомий у Європі, зміг укоренитися і зрости як сучкувате дерево більшовизму лише в Росії. Саме звідси, зазначав я в останніх працях, із суто психологічної схильності до архаїки – себто до консервації стародавніх колективно-підсвідомих стереотипів – виникають численні історичні й сучасні біди російського народу. І ще раз наголошую, походження і розвиток цих національних рис пояснюються зовсім не якоюсь расовою передвизначеністю... вони набуті в результаті того самого особливого російського шляху прогресу, наявність якого, здається, ніхто не заперечує», – писав російський історик В. Возгрін.

Російська свідомість легко визнає право народів на самовизначення, на антиколоніальну війну, коли йдеться про події, що не стосуються Росії. Росіяни охоче співчують американським неграм, південноафриканським бурам, бенгальцям, бо це не накладає на них жодних зобов'язань щодо перегляду власної історії, а тим паче власних кордонів. Саме тому їм так важко зізнатися самим собі, що «бандерівщина» була звичайнісіньким національно-визвольним рухом. Адже це визнання вимагатиме й визначення місця й ролі росіян у цьому процесі. Таке визначення може бути тільки вельми некомпліментарним.

Оскільки бандерівський рух був об'єктивно спрямований проти Росії як держави і політичного режиму, був ефективним, добре організованим, послідовним і непримирним, від якого не можна було відкупитися черговим протекторатом чи домініоном, «союзом» чи «стратегічним партнерством», залишався тільки шлях його демонізації, хоча типологічно бандерівський рух не відрізнявся принципово від антифранцузького руху в Алжирі чи антианглійського в Ірландії. Цікаво, що аналогічні спроби демонізувати національно-визвольний рух простежуються у Чечні за такою ж схемою (російські чиновники не випадково заявляють, що на цій території застосовуватимуться методи, які були апробовані в Західній Україні у 1940–1950-ті роки).

Схема справді повторює «антибандерівську»: звинувачення чеченських повстанців у прислужництві зарубіжним ісламським фундаменталістам (ОУН-УПА – у прислужництві німецьким окупантам, пізніше – західному імперіалізму, та у співпраці з бандитсько-кримінальними елементами: найманцями з усіх усюд тощо). Зосереджують увагу на неминучих ексцесах будь-якої збройної боротьби, причому тільки на ексцесах з одного боку, чеченського, вважаючи ексцеси (часто значно жорстокіші й невинуваті) з російського боку чимось прийнятним і майже законним. Саме так у Росії й досі розглядають дії військ НКВД-МГБ у Західній Україні, численні бивства й депортації мирного населення. Ба більше, ці дії вважають зразком для наслідування в нинішній кавказькій війні.

Уявлення широкого російського загалу про епопею ОУН-УПА зводяться до сукупності міфологем: українсько-німецькі на-

ціоналісти, співпраця з гітлерівським режимом, звірства, патологічна русофобія. Елемент невігластва, що свідомо формувався Агітпропом, тут, безперечно, присутній. Про це свідчить той факт, що навіть, здавалося б, професійні «борці з бандерівщиною» зазвичай не можуть назвати імен діячів цього руху, крім, звісно, самого Степана Бандери, абсолютно не поінформовані щодо конкретних подій, документів і т. ін. Це фобія невідомого, а тому ще жажливішого. Однак значна частина цього загалу, насамперед ветерани Червоної армії, принципово не бажають знати факти, адже ці факти можуть зруйнувати звичний і зручний міф, спонукаючи до розриву з улюбленими фетишами свідомості, позбавляючи духовного комфорту сталості догм і забобонів.

Цей більш ніж сумнівний у своїй основі образ «бандеровця», який має викликати страх, ненависть і огиду на рівні фізіологічних рефлексів, якнайкраще додається до нинішньої антиукраїнської пропаганди як своєрідна «страшилка» для етнічних росіян у Російській Федерації та Україні й для певної частини українців сходу та півдня. Це полегшується тим, що в цих регіонах тлумачення історії українського національно-визвольного руху віддано на відкуп лівим та проросійським організаціям, для яких цей рух – не лише зосередження всіх людських вад, а й явище вузько-регіональне, західне, галицьке, абсолютно чуже Донбасу, Слобожанщині, Таврії. У їхньому тлумаченні, як і в більшості російських публікацій (практично в усіх), бандерівці постають як майстри найвишуканіших тортур (хоча насправді саме вони часто були жертвами таких), як носії звірячих інстинктів, фахівці з усіляких знущань із росіян, євреїв та поляків. Два останні етноси навряд чи викликають щире співчуття пропагандистів, але обов'язково додаються для надання бандерівським «звірствам» більшої універсальності. Водночас усі жорстокості проти членів ОУН-УПА та мирного населення послідовно замовчуються. Бо їх визнання теж сприятиме руйнації «антибандерівського міфу». Відповідність цього абсолютно негативного образу реальності – питання поза обговоренням у російській історичній науці, не кажучи вже про публіцистику. І це незважаючи на те, що сьогодні існує можливість доступу до багатьох автентичних джерел.

Образ «бандеровця» в російській свідомості майже повністю збігається з образом галичанина, який сприймається як західний, католицький, чужий решті України тип, як спокусник «проросійського» за визначенням українського народу. Галичани абсолютно суперечать усім російським догмам щодо України, що викликає обурення й ворожисть більшості російського загалу. Західні українці виявилися твердішим і непоступливим людським матеріалом, ніж їхні східні брати, яким політичні умови не давали можливості перейти від стадії етнографічної маси до стадії нації. «Західники» очевидно не вдавалися до русифікації (насамперед ментальної), були відпорні щодо слов'янофільської та інтернаціональної пропаганди, релігійні, вмili чітко формулювати свої цілі й національні вимоги. Себто вони уособлювали всі ті риси, котрі російська свідомість так не хотіла бачити в українцях. Галичани справляли враження представників просунутої європейської нації, якої за московськими проектами не має бути в Україні. Рівень їхньої національної свідомості був із точки зору керівництва СРСР завищений. Саме це в радянські часи викликало підозри та недовір'я до вихідців із Західної України, навіть якщо то були пересічні носії компартійних поглядів. Галичанинові було практично неможливо потрапити на верхівку партійного олімпу УРСР.

Таке ставлення російської громадської думки (як правило, дуже негативне) пов'язане, серед інших причин, також із тим, що

Юрій ШЕПЕТЮК, заступник голови Конгресу Українських Націоналістів, голова Київської МО КУН

російська ментальність (і елементарна, і масова) сприймає високий рівень української національної свідомості як шовіністичну русофобію, нормою ж вважає майже повну відсутність національної свідомості. Росіяни схильні приписувати «бандеровцям» ту ворожисть до себе, яку вони самі відчують до свідомих у національному сенсі українців, і тоді теза «ми їх ненавидимо» міняється на зручнішу і психологічно більш виграшну – «вони нас ненавидять».

Тут слід звернути увагу на деякі специфічні етнопсихологічні комплекси росіян. Російська громадськість любить обговорювати ворожі почуття інших народів щодо росіян, проте всіляко ухиляється від обговорення й аналізу власної ворожості до інших: євреїв, татар, кавказців, українців, прибалтів, часто-густо свідомо підмінюючи серйозний рівень розгляду примітивними клоунадами із запевненнями «простих людей» про свою любов до сусіда-іногородця чи зворушливою історією взаємин окремого росіянина та окремого неросіянина, що аж ніяк не знімає з порядку денного необхідності глибокого і чесного аналізу взаємин народів.

Галичани самою своєю ментальністю ображали особливий колоніальний комплекс росіян – жагу любові та вдячності з боку підкорених народів. Росіянин на етнічних землях «іногородців» не хотів і не міг почуватися тим, ким він і був, – колонізатором і асимілятором, а волів почуватися носієм прогресу, цивілізації та благодійності. І якщо на Сході, в Азії, в такій настанові ще був якийсь мінімальний сенс: «Росія справді відіграє прогресивну роль щодо Сходу. Незважаючи на всю підлість та слов'янський бруд, панування Росії відіграє цивілізаторську роль для Чорного та Каспійського морів і Центральної Азії, для башкирів і татар» (Ф. Енгельс), то в Західній Україні культурний рівень пересічного росіянина (передовсім побутовий), його вихованість та поведінка аж ніяк не могли правити за взірць для корінного населення.

Щоправда, інколи деякі російські мислителі таки усвідомлювали, що їхні сподівання на вдячність народів, котрі хотілося б тримати під постійним контролем, цілком марні. І це усвідомлення породжувало недобрі почуття до об'єкта можливої політичної «благодійності», до тих, хто мав зухвалість претендувати на власні інтереси і своє особливе бачення історії. Найрепрезентативніше цей комплекс ображеності кращих почуттів виявився у Ф. Достоевського, в політичному аспекті – переконаного великодержавника і панрусиста, котрий, проте, не цурався й слов'янофільської риторики: «Не буде в Росії, й ніколи ще не було, таких ненависників, заздрисників, наклепників і навіть явних ворогів, як усі ці слов'янські племена, як тільки Росія їх визволить, а Європа погодиться визнати їх визволенними». У письменника йшлося про сербів, болгар, чорногорців, котрі справді були не від того, щоб скористатися російською військовою потугою для розв'язання власних національних проблем в Османській імперії. Але це зовсім не означало, що вони хочуть стати сателітами Російської імперії. Вони вважали за краще керуватися у своїй політиці власними уподобаннями; часто це вимагало від південних слов'ян орієнтува-

тися не на Петербург, а на Відень чи Берлін, що, знову ж таки, викликало образу й розчарування російської громадськості, котра за всієї своєї романтичності в політичному сенсі була надзвичайно корисливою, і за кожний акт «геополітичного альтруїзму» у вигляді чергового «визволення» вимагала розрахунку. Зовсім іншою була ситуація Західної України 1940–1950-х років, коли перспектива радянського «визволення» викликала у галичан, які вже встигли ознайомитися з цією системою і цією культурою 1939 року, жах і відчай.

У ставленні російської громадськості до українського національно-визвольного руху можна завважити певну культурно-психологічну особливість, котру визначив той-таки Достоевський, який сказав, що люди завжди ненавидять тих, кому вони зробили зло. Адже російській свідомості, над котрою тяжіють (згадаймо точку зору В. Возгріна) старовинні племінні комплекси поділу світу на систему «свій-чужий», а відповідно, й моралі на мораль для своїх і чужих, невимовно важко визнати тих, хто був об'єктивно проти Росії, проти її військ, і при цьому мав рацію, а дії його були етично справедливими та історично виправдані. Для російської свідомості той, хто був проти «священної держави», як її визначено в останньому варіанті гімну Російської Федерації, не може бути виправданим, хоч би якими мотивами він керувався, хоч які б об'єктивні обставини свідчили на його користь. Зрештою, визнати історичну справедливість українського національно-визвольного руху 1940–1950-х років на західних землях означає необхідність (логічну й моральну) засудити самих себе.

І тут постає питання про російську вину. Відомо, як тяжко розв'язувала питання національної вини німецька свідомість по Другій світовій війні. Вона його розв'язала, внаслідок чого німецька земля більше не є джерелом агресії.

У Росії навіть постановка питання про російську вину сприймається як русофобія і національна зрада. Значною мірою ситуація складалася історично. Коли після 1917 року, засуджуючи тюрму народів – Російську імперію, – довелося сказати про численні злочини проти них, то виявилось, що російський народ жодного відношення до цих гріхів не має, – в усьому винний царизм (щоправда, більшовики не подумалися сказати, що саме російський народ більше за всіх постраждав від самодержавства). Коли після 1991 р. довелося сказати про нищення неросійських народів, депортації, утиски, русифікацію, то з'ясувалося, що російський народ знову не може відповідати за це, – у всьому винні комуністи, від яких більше за всіх, звісно ж, постраждали росіяни. І навіть коли постало питання про відповідальність за першу чеченську війну 1994 – 1996 рр., було заявлено, що в усьому винні ельцинські демократи.

Ідея Ф. Достоевського «про всесвітню чуйність» росіян на цьому тлі все більше справляє враження звичайної пропагандистської ідеологемі, покликаної приховати принципи російської етноцентризм, що й пов'язаний з нездатністю до каяття, особливо перед «чужими».

Нам здається, що саме це мав на увазі російський філософ культури Георгій Федотов: «Чому Росія – християнська Росія – забула про покаєння? Я кажу про покаєння національне, звісно. Чи було коли-небудь християнське покоління, християнський народ, котрий перед лицем історичних катастроф не вбачав у них караючої руки, не зводив би порахунки із власним сумлінням?.. А в православній Росії не знайшлося пророчого звинувачувального голосу, котрий показав би нашу вину в нашій загибелі. Ця нечутливість національної совісті сама собою є найсильнішим симптомом хвороби». І далі: «...той сказ, та одержимість люті, що сьогодні спрямовані на розбудову класового і безбожного інтернаціоналізму, завтра будуть спрямовані на створення національної і православної Росії. Який жах!»

Російський «міф бандерівщини» нічого не розповідає про це героїчне явище української історії, але дуже багато може розповісти про специфічні національні хвороби російської свідомості.

АКЦЕНТИ

«ПІСЛЯ ЖЕНЕВИ–2 ВАРТО ГОТУВАТИСЯ ДО НЮРНБЕРГУ–2»

Міжнародна спільнота, схоже, ще вірить, що президент РФ В.Путін не назавжди розпрошався із здоровим глуздом, і намагається повернути його в адекватне русло. Не зважаючи на те, що Кремль повністю проігнорував Женевські домовленості, європейські лідери пропонують провести черговий раунд переговорів за участю України, ЄС, США та Росії.

Відомий державний і громадський діяч, дипломат і письменник Юрій Шербак в інтерв'ю газеті «День» назвав ініціаторів Женеві–2 «романтиками м'яких переговорів з агресором». За час керування РФ людиною з маніакальними нацистськими притаманностями значна частина, якщо не половина, російського суспільства уражена баццлами ненависті до вільного, цивілізованого світу, що свідчить про «торжество» фашизму і нацизму в цій країні. Смертельно хворому вмовляння лікуватися не допоможуть. Час, вважає Юрій Шербак, готуватися до Нюрнбергу–2.

— Ми вітаємо ініціативу міністра закордонних справ Німеччини Штайнмайера щодо проведення нового раунду переговорів у Женеві між Україною, США, ЄС і Росією. Це дуже своєчасна ідея, особливо якщо враховувати той факт, що домовленості, досягнуті в Женеві–1, були повністю провалені зусиллями країни-агресора Росії, а повзуча, диверсійно-інфільтраційна війна проти України лише розгорілась з небаченою силою.

Країни Заходу, мабуть, ще не прокинулися від солодких ліберально-глобалізаційних снів про всезагальний мир у Європі і не розуміють, що Путін — цей послідовник Гітлера і Саддама Хуссейна, ставши в результаті злостісної мутації військово-політичним вождем і диктатором «Русского мира», — розв'язав Третю світову війну. Україна — лише початок, за яким послідує

Молдова, Азербайджан, Казахстан, Латвія, Литва, Естонія. І на обрії Польща, Балкани, Центральна Азія і т.д. Будь-яка перемога лише заохочуватиме апетит агресора.

Звичайно, мета Женеві–2 дуже шляхетна: шляхом переговорів і компромісів (за рахунок України) забезпечити нашій країні проведення вільних президентських виборів 25 травня. Цю мету поділяють Обама, Меркель, Пан Гі Мун, Олланд, МЗС України. Але чи поділяє її Росія?

Адже ціль Путіна прямо протилежна: дестабілізувати ситуацію в Україні, зруйнувати залишки державності, посіяти страх і невпевненість, знищити волю українців до опору, поставивши Україну на коліна.

Це тотальна політична війна проти всього українського — проти російськомовних українців у тому числі. Це одночасно етнічна війна проти української держави, проти української мови і культури, війна, сповнена ненависті і расового презирства проти самих основ існування українського народу. Це — злочинна війна Путіна проти будівлі європейської безпеки і стабільності. І що раніше зрозуміють це західні союзники України, то краще. А відтак, після Женеві–2 варто готуватися до Нюрнбергу–2 — у Женеві чи в Берліні, на якому представити неспростовні докази злочинів російської воячини, цих «вежливих людей» та їх найманців і поплічників — кримінальної гопоти, паханів Януковича та іншої цвілі.

Нюрнберг–2 повинен відбутися за участі європейських юристів, експертів-криміналістів, інших представників громадських організацій. Головування міг би взяти на себе досвідчений юрист і посол, професор Володимир Василенко. І на такий процес треба було б запросити представників Європарламенту й інших європейських інституцій, а також представників міжнародної преси.

Дивуюся, чому досі не створено спеціальної державної комісії за участю громадськості для розслідування військових, кримінальних та етнічних злочинів російського агресора. Дивуюся, чому влада неспроможна організувати міжнародну виставку, присвячену цій війні нового типу, чи провести

міжнародні конференції на Заході за участю свідків, експертів, лідерів громадських організацій. Наше мовчання — це мовчання жертви, яка спонукає агресора до нових злочинів.

В основі ідеології і дій Путіна — доктрина сталінізму, насильницького захоплення і підпорядкування територій і країн, гітлерівська практика, розроблена під час окупації Чехословаччини, найновіші винаходи афганської і чеченської війни, боротьби з непокірним населенням.

Сьогодні Слов'янськ і Краматорськ є для Путіна тим самим, чим 1939 року була для Гітлера Радіостанція в Глівіце (Гляйвіц) — плацдармом гігантської провокації, здатної підпалити Європу, наче звалище старих автомобільних шин.

Схаменіться і прокиньтесь, панове, — романтики м'яких компромісів з агресором.

Нагадаю, що коли Каїн, син Адама і Сви, вбив свого рідного брата Авеля, Господь не вів з ним мирні переговори, а поклав на нього тавро вічного прокляття (Буття 4:8-15).

— Чому Німеччина, яка, мабуть, краще, ніж інші країни, може зрозуміти процеси, що відбуваються в Росії, не хоче ініціювати Нюрнберг–2?

— Цьому є дві причини. По-перше, Німеччина після поразки в Сталінградській битві панічно боїться Росії, і це тяжіє над усією німецькою зовнішньою політикою. Це в підсвідомості і в генетичній пам'яті кожного німця. Тут нічого не вдієш. Це страшний комплекс поразки і певною мірою історичної вини Німеччини перед Росією. Ніби перед Україною в них немає вини.

По-друге, це неймовірно високі економічні інтереси в Росії. Тому німецький капітал і німецькі бізнесмени постійно відмовляють Меркель від серйозних економічних санкцій.

Ми розуміємо складність Німеччини в тому, що вона поки не може наважитися на серйозні санкції. Виходить так, що Німеччина знову починає «воювати» проти Росії.

З іншого боку, німецька словесна реакція є достатньо активною, тому що Путін надто нагадує ім Гітлера, і зокрема статті в Der Spiegel російського лідера назвали спадкоємцем Гітлера. Всі ці розмови про покинуту батьківщину, про втрачені землі, відзначають у виданні, — все це нацистська термінологія. Так німці розуміють і повинні розуміти, але зараз чомусь не можуть наважитися на серйозні кроки, чогось чекають. Для них зараз дедлайн — проведення виборів в Україні.

ПОЗИЦІЯ

НОВОДВОРСЬКА – СЕПАРАТИСТАМ:

таке барахло навіть Росії не потрібне

Судячи з «референдуму», в Маріуполі, Слов'янську, Донецьку та Луганську є не тільки зрадники України, але й фантастичні ідіоти, які потрапили в російську пастку, переконана дисидент і публіцист Валерія НОВОДВОРСЬКА.

— Усім жителям південного сходу України, які так пристрасно хочуть увійти до складу Росії, скажу одне: ви — погані громадяни для будь-якої держави, тому що зрадників зневажають повсюдно. Упевнена, якщо хтось дасть дорожче, ніж Росія, ви швидко оголосите ще один «референдум». Але ніхто нічого вам уже не дасть. Росія, до речі, теж, зарубайте собі на носі.

У Криму «громадяни» теж мріяли про російський рай. Тепер же на півострові збираються вводити продуктові картки, а воду проведуть до 2017 року. Поки ж російські кримчани посидять без води. В обоюваного вами Володимира Путіна абсолютно немає коштів, аби прогнати Донецьку і Луганську «народні республіки». Нагадаю, що вугільні шахти в Ростовській області давно закриті через нерентабельність. Так що, дорогі проросійські жителі південного сходу України, ви не отримаєте від Путіна навіть жалюгідних 30 срібняків. І «референдум» 11 травня зайвий раз довів: ви не тільки зрадники, але фантастичні, до історичного безпам'ятства, ідіоти. Російський кордон недалеко, могли б на екскурсію з'їздити, подивитися на «путінський рай». Загалом, вашим дітям і онукам доведеться довго розплачуватися за вашу власну дурість.

У Харківській області жодного шабашу з голосуванням не проводять. Чому? Бракує зрадників навіть на те, щоб зімітувати «референдум». А от у Маріуполі, Слов'янську, Донецьку та Луганську зрадники і класичні ідіоти знайшлися. Вони захотіли потрапити в російську мишоловку. Ось тільки мало честі для миші бути спійманою в подібну дешеву пастку. Якби США, які проросійські товариші так ненавидять, запропонували б «народним республікам» увійти до свого складу (а в Америці пенсія в 20 разів вища російської), — вони б побігли стрімголов. Ось тільки таке барахло навіть Росія підбирати не буде. Якщо ви так мрієте про путінську Росію, — переселяйтеся, а українську територію залиште в спокої.

Якщо Київ не виграє битву на Донбасі — програє всю Україну. Я переконана: якщо Україна не доб'є гадину у вигляді російської п'ятої колони, то гадина доб'є Україну. Сепаратистам пропонували все: і децентралізацію, і статус російської мови, і самоврядування. Але вони обрали роль Юди. Тільки Юда сам повісився, а ці вішатися не збираються, вони хочуть повісити всю Україну. Ті, хто заодно з агресором — зрадники, вороги і зрадники. Про їхні долі можна не дбати, але офіційний Київ повинен виграти битву на Донбасі, інакше програє всю Україну.

Необхідно всі українські війська (крім тих що охороняють перешийок, що відокремлює Крим) терміново перекинути на східні кордони. Зараз колоради заявляють, що на «референдумі» за відділення від України проголосувало 80 відсотків жителів Донбасу. Неважко здогадатися, що буде далі. Путіну потрібен Донбас, як опорний пункт для того, щоб далі розповзатися по всій Україні колорадам і гереушникам. Українська влада занадто довго возилися з сепаратистами. Не можна було допускати «референдум». У крайньому випадку, треба було підняти літаки і розбомбити захоплені будівлі.

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

НА БАТЬКІВЩИНІ ОТАМАНА СТЕПОВОГО

Минулими вихідними, 10 та 11 травня, патріотична молодь і більш досвідчені націоналісти відзначали День антибільшовицького повстання на Криворіжжі під проводом Константина Юрійовича Пестушко, більш відомого, як Отаман Степовий-Блакитний.

22-річний юнак, але вже підстаршина царської армії і кавалер двох Георгіївських хрестів за відвагу на турецькому фронті, очолив з новобранцями, мобілізованими до Червоної армії антибільшовицьке повстання. Це відбулося 12 травня 1920 року в окупованому більшовиками Кривому Розі, цей день вважається Днем створення Степової дивізії. Через рік, 9 травня 1921 року, він загинув від рук чекістів у рідному селі Ганнівка, що на Кіровоградщині. Рік героїчної боротьби — і потім безсмертя.

Тому дуже шанована ця постать для молоді Криворіжжя, і в субботу, пообіді, на вже звичному майданчику 95-го кварталу, зібралося близько сотні молодих людей у вишиванках та дівчата з національними стрічками і віночками на голові, щоб пройти центральними вулицями міста і на всю країну заявити: Кривий Ріг — це Україна! Традиційно хода супроводжувалася вигуканням гасел і співом пісень. На кінцевому пункті, заходу біля пам'ятника Богданові Хмельницькому, відбувся невеликий

мітинг, на якому згадали багатьох героїв визвольних змагань і багато українських батальйонів, дивізій, і навіть армій, які чомусь мали антиросійське походження. І не дивно, що саме зараз Самооборона Криворіжжя зветься Степовою сотнею. Всіх присутніх привітав член міського проводу КУНу Ігор Дедюхін і подякував за важливу справу у пропаганді і популяризації українського націоналізму в рідному місті.

У неділю, 11 травня, до рідного села Отамана — Ганнівки, що в Петрівському районі на Кіровоградщині, вшанувати пам'ять героїв-повстанців прибули патріоти з Кривого Рогу, Жовтих Вод і Петрового. У традиційній акції пам'яті, яка відбулася біля пам'ятного монумента, встановленого кілька років тому зусиллями Тернівського козацтва на чолі з його отаманом Юрієм Настусенком, взяли участь активісти місцевих організацій ВО «Свобода», Конгреус Українських Націоналістів, Криворізької Самооборони, Автомайдану, Спілки офіцерів України, Тернівського козацтва та представники Жовтоводського інституту «Стратегія». Перед учасниками заходу виступили свободівці Ігор Степура та Дмитро Білоненко, член

Спілки офіцерів України полковник Петро Лисенко, координатор Самооборони і КУНівець Ігор Дедюхін, журналіст і літератор, автор поетичної збірки «Повстання» Володимир Стецюк, проректор Жовтоводського інституту «Стратегія», автор монографії на тему повстанського руху Владислав Дутчак.

Олександр МЕЛЬНИК

ДО 70-РІЧЧЯ ДЕПОРТАЦІЇ КРИМСЬКИХ ТАТАР

ДЕПОРТАЦІЯ. ЯК ЦЕ ВІДБУВАЛОСЯ

Щороку, 18 травня, в День жалоби і скорботи, кримські татари вшановують пам'ять жертв депортацій. Цього року трагічний ювілей – 70-річчя виселення народу з його етнічних земель на чужину – кримські татари відзначатимуть в умовах російської окупації, усвідомлюючи, що нацистський режим Путіна може знову вдатися до репресій. Адже переслідування за національною ознакою в Криму тривають. Тепер тут небезпечно жити і українцям, і кримським татарам.

Трагічною сторінкою увійшла в літопис історії кримськотатарського народу його масова депортація, здійснена партійно-державним керівництвом СРСР. У ніч з 17 на 18 травня 1944 р., згідно з постановою Державного комітету оборони СРСР від 11.05.1944 р., з Криму почали депортувати кримських татар, звинувачених у «зраді батьківщини». На НКВС покладалася обов'язок закінчити виселення кримських татар до 1 червня. За найбільш вірогідними оцінками істориків, депортації зазнали понад 194 тисячі кримських татар. 24 червня їх долю розділили понад 15 тисяч греків, 12,4 тисячі болгар, 9,6 тисячі вірмен.

За постановою ДКО, спецпереселенцям дозволялося «взяти з собою особисті речі, побутовий реманент та продовольство в кількості до 500 кг на сім'ю». На НКВС та інші наркомати покладалася обов'язок «забезпечити в ешелонах з переселенцями медико-санітарне обслуговування і гаряче харчування». Насправді ж, на збори переселенням було дано лічені хвилини, а тому вони їхали майже з порожніми руками, без харчів і достатнього одягу. Багатьом сім'ям було взагалі заборонено брати з собою будь-які речі.

У доповідній записці, яку Берія написав Сталіну на початку липня, змальовується ідилічна картина: під час депортування не було жодного смертельного випадку. В іншому офіційному повідомленні все ж зазначено 191 особу, які померли в ешелонах, але й така невелика чисельність людських втрат здається неймовірною. Порівняння кількості депортованих, згідно з рапортами НКВС, і демографічного розшифрування чисельності привезених, розселених та закріплених за окремими господарствами свідчать про 7889 померлих.

Число спецпереселенців поповнилось у 1945 р., коли, по закінченні війни солдати й офіцери, які воювали проти нацизму, теж були оголошені «зрадниками» і направлені на заслання, до своїх сімей.

Кримських татар депортували у віддалені райони Сибіру, Уралу, Середньої Азії, де вони опинилися без документів, в умовах комендантського режиму, без права пересування навіть з метою пошуку загублених при виселенні сімей.

Важкі умови побуту у спецпоселеннях, які ускладнювалися незвичним кліматом та інфекційними хворобами, призвели до масових захворювань і смертності депортованих, що посилювалося фактичною відсутністю медичного обслуговування.

Внаслідок цього, уже в липні 1944 р. в Узбекистані спалахнула епідемія малярії та жовтухи. Зокрема, у Наманганській області захворіло 40 відсотків депортованих. За архівами НКВС, до 1 січня 1945 р. в Узбекистані померло 13 592 засланих кримських татар, що становило 9,1 відсотка від їхньої кількості, а за наступний 1945 р. було зафіксовано ще 13 183 померлих (6 096 з яких були діти, 4 525 – жінки, 2 562 – чоловіки). Таким чином, за перші півтора роки депортації загинуло 17,8 відсотків депортованих в Узбекистан кримських татар.

За даними національного руху кримських татар, у перші 4 роки депортації з них загинуло 46,2 відсотка (за офіційною статистикою – 23 відсотка, тобто 44,9 тисячі).

28 листопада 1948 р. Президія Верховної Ради СРСР Указом «Про кримінальну відповідальність за втечу з місць обов'язкової і постійного поселення у віддалені райони Радянського Союзу в період Вітчизняної війни» встановлювала довіч-

ний термін виселення і призначала 20-річне покарання примусовими роботами за втечу та 5 років – за переховування втікачів.

Починаючи з 1954 р., репресивна політика втратила свою інтенсивність. 13 липня 1954 р. Президія Верховної Ради СРСР скасувала свій указ від 26 листопада 1948 р. про кримінальну відповідальність за втечу з місць заслання.

XX з'їзд КПРС (лютий 1956 р.) відкрив засудив політику депортацій. Відповідно до рішень з'їзду Президія Верховної Ради СРСР своїм Указом від 27 березня звільнила з обліку спецпоселенців кримських болгар, греків та вірмен, а 28 квітня 1956 р. видала Указ «Про зняття обмежень щодо спецпоселення з кримських татар, балкарців, турків – громадян СРСР, курдів, хемшилів та членів їх сімей, виселених у період Великої Вітчизняної війни». Проте зазначені укази все ще забороняли депортованим повертатися до Криму.

Незважаючи на частковий характер ухвалених рішень, вони все-таки полегшили громадянське становище депортованих, позбавивши їх принизливих формальностей перебування на обліку. Це давало можливість для переселення в інші місцевості СРСР, якщо окремі депортовані змогли скористатися.

Політичні акції кримських татар (петиційна кампанія, створення політичних організацій, акції протесту тощо) призвели до ще одного політичного успіху – 5 вересня 1967 р. Президія Верховної Ради СРСР видала Указ «Про громадян татарської національності, які проживали в Криму». Указ скасовував звинувачення в зраді кримських татар, проте, проголошував нібито повне укорінення кримських татар в Узбекистані.

У січні 1974 р. Президія Верховної Ради СРСР скасувала заборону грекам, вірменам, болгарам та кримським татарам повертатися в Крим на місця їх колишнього проживання.

14 листопада 1989 р. Верховна Рада СРСР ухвалила Декларацію «Про визнання незаконними і злочинними репресивних актів проти народів, підданих примусовому переселенню, і забезпечення їх прав», а 7 березня 1991 року – Постанову «Про скасування законодавчих актів у зв'язку з Декларацією Верховної Ради СРСР від 14 листопада 1989 року «Про визнання незаконними і злочинними репресивних актів проти народів, які зазнали примусового переселення, та забезпечення їхніх прав».

Повернення кримських татар до Криму набуло масового характеру, починаючи з 1987 р. На початку 1990 рр. кримські татари стали третьою за чисельністю етнічною групою Криму.

Репатріанти поверталися на територію, де їхні колишні поселення і помешкання були зайняті, а можливості працевлаштування обмежені або й зовсім відсутні. Потрібні були оперативні й дієві заходи влади для забезпечення прибулих житлом, роботою, установами соціальної інфраструктури – закладами охорони здоров'я, освіти, культури, дозвілля тощо. В умовах соціально-економічної кризи на всьому посткомуністичному просторі розв'язання згаданих проблем ставало дуже складним завданням. Облаштування на Батьківщині тих, хто повертався з місць депортації, вимагало величезних коштів.

Україна з часу проголошення незалежності взяла на себе повну відповідальність за долю всіх своїх громадян, включно з тими, що повертаються на її територію з місць депортації.

У 1992–2013 роках процес репатріації в Україну колишніх депортованих за національною ознакою осіб відбувався в рамках Угоди з питань пов'язаних з відновленням прав депортованих осіб, національних меншин і народів, що була укладена у 1992 р. у м. Бішкек (Киргизстан) країнами-учасницями Союзу Незалежних Держав (так звана Бішкекська угода) та пролонгована у 2003 р. у м. Санкт-Петербург на наступний десятирічний термін.

Правовою основою для реалізації державної політики у сфері захисту прав колишніх депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися на постійне проживання в Україну, є Декларація прав національностей України, а також закони України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», «Про національні меншини в Україні» та інші.

З 1991 року органи влади України докладають значних зусиль для забезпечення необхідних ресурсів з метою облаштування та інтеграції в українське суспільство репатріантів, що були депортовані за національною ознакою сталінським режимом.

З метою вирішення питань інтеграції репатріантів Урядом України 25 січня 2002 р. ухвалено «Програму сприяння соціальному становленню та адаптації крим-

Депортація кримських татар у 1944 році

ськотатарської молоді на 2002–2005 роки» та 11 травня 2006 р. ухвалено «Програму Кабінету Міністрів України з розселення та облаштування депортованих кримських татар і осіб інших національностей, що повернулися в Україну на проживання, їх адаптації та інтеграції в українське суспільство на період до 2010 року», яку було подовжено відповідною постановою КМУ на період до 2015 р.

До окупації Російською Федерацією АР Крим у лютому-березні 2014 р. Україна фактично за рахунок власних ресурсів здійснювала масштабну роботу, спрямовану на вирішення соціально-економічних проблем кримських татар та осіб інших національностей, які поверталися на постійне проживання до Криму.

Починаючи з 1991 р., у Державному бюджеті України окремим рядком передбачалися видатки на облаштування репатріантів. Бюджетні кошти спрямовувалися, головним чином, на будівництво житла, інженерних комунікацій, об'єктів соціально-культурного призначення. Загальна сума видатків з Державного бюджету України на облаштування колишніх депортованих за національною ознакою громадян станом на кінець 2013 р. становила понад 1 270,0 млн. грн. (понад 158 млн. дол. США).

Про дієвість заходів, які вживалися Урядом України з метою забезпечення процесу репатріації та інтеграції колишніх депортованих кримських татар, красномовно свідчать такі дані:

1. Сталінським режимом було виселено з Криму 200 тис. осіб етнічних кримських татар. На початок 2013 року на постійне проживання в Україну, до АР Крим, повернулося близько 266 тис. осіб етнічних кримських татар.

2. За результатами виборів до місцевих рад у 2010 р. питома вага представників кримських татар у діяльності органів самоуправління становила 16 відсотків, у той час як частка кримських татар у загальному етнічному складі Криму становила 13,7 відсотка.

У 2013 році у Раді міністрів АР Крим кримські татари займали 8 керівних посад. На посадах державної служби, а також посадових осіб місцевого самоврядування, працювало понад 1 800 осіб з числа представників депортованих національностей, що становило 6,4 відсотка від загальної кількості службовців.

3. За даними Республіканського комітету АР Крим із земельних ресурсів, станом на кінець 2012 р. доля земельних ділянок, що виділені кримським татарам під будівництво житла (понад 85 тис. ділянок площею приблизно 11 тис. га) в загальній кількості виділених земель цієї категорії для населення Криму в цілому становила 17,1 відсотка.

4. У 2013/2014 навчальному році в АР Крим діяло 15 загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням кримськотатарською мовою (3092 учні).

Підготовка вчителів кримськотатарської мови та літератури здійснювалася Республіканським вищим навчальним закладом «Кримський інженерно-педагогічний університет» та філологічним факультетом Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського.

Міністерством освіти і науки України створено та видруковано навчальні програми з кримськотатарської мови і читання для 1–4 класів, 5–9 класів та підручники з кримськотатарської мови і літератури, українсько-кримськотатарський та кримськотатарсько-український шкільний термінологічний словник, книгу-посібник для дітей молодшого шкільного віку «Казки великої родини» кримськотатарською мовою.

Так, у 2001–2013 роках тільки підручників для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням кримськотатарською мовою видано 82 назви загальною накладом 103207 примірників, близько 30 навчально-методичних посібників з кримськотатарської мови та літератури для дошкільних, загальноосвітніх та вищих навчальних закладів. З бюджету АРКрим профінансовано видання 63 найменувань навчальної та навчально-методичної літератури та 60-ти найменувань художньої літератури на суму 3,748 млн. грн.

5. Чисельність культових будівель і приміщень для здійснення релігійних обрядів за 12 років збільшилася для мусульманських організацій – на 122 відсотка (з 146 у 2000 р. до 324 – у 2012 р.).

Українська держава, усвідомлюючи всю складність процесу інтеграції репатріантів в українське суспільство, прагнула забезпечувати релігійні потреби кримських татар та вирішувати спірні питання між представниками влади та релігійних організацій шляхом конструктивного діалогу.

6. У 2013 р. з метою забезпечення інформаційних потреб кримськотатарською мовою видавалися газети «Къырым», «Мааріф ишлері» та журнали «Тасиль» і «Къасевет». На Державній ТРК «Крим» працювала кримськотатарська редакція «Мейдан», мовлення якої становило 7 відсотків від загального мовлення компанії.

7. До березня 2014 р. під охороною держави перебували десятки пам'яток кримськотатарського народу.

Далі російська окупація Криму.

usa.mfa.gov.ua

ІРОНІЧНЕ ПЕРО

ПОЛІТИЧНІ ОКСЮМОРОНИ

Сергій БОРЩЕВСЬКИЙ

В юності більшість моїх ровесників колекціонували марки, дехто – монети. Я не був ні філателістом, ні нумізматом. Моє колекціонування було інакшим, навіть не знаю, чи є для нього спеціальний термін. Я збирав... дурниці, які час від часу крізь цензурну заслону просочувалися в радянську пресу.

Почалося з інформації в одній із центральних газет про шаховий двобій між Борисом Спаським та Тиграном Петросяном, що завершувалася фразою: «Партію відкладено з перевагою на боці Смилова». Були в моїй колекції і свої «шедеври», як то заголовки передової статті в одній із центральних газет «Если делать, так по-большому», і віршик в якомусь провінційному виданні, присвячений польоту радянського космічного апарата:

*Спутник-спутник, ты летаешь,
Озаряешь даль небес
И всемерно прославляешь
Мать твою, КПСС.*

Останнім експонатом колекції – це вже коли КПСС конала разом із Радянським Союзом (тоді я, власне, й полишив своє хобі, бо з розпадом СРСР збирати дурниці стало нецікаво: газет побільшало в рази, й за всіма годі було встежити) – став примірник одеської газети «Знамя коммунизма» з підзаголовком «независимая газета». Смішно, еге ж? Бо й справді, яка в біса незалежна, якщо «Знамя коммунизма»! Коли таке сполучення несумісних понять вживається як літературний прийом, це і є оксюморон. Приміром, «Живий труп» Льва Толстого.

Тоді ж оксюморон почав прокладати собі шлях у політику. Тобто явище це – по-

літичний оксюморон – існувало й раніше, згадаймо хоча б гасло «Празької весни» 1968 року: «Соціалізм із людським обличчям», але масовим воно ще не було. Справді масово політичні оксюморони почали вживатися років із десять тому в путінській Росії. А особливого поширення набули останнім часом, у зв'язку із «кримською кампанією» феєсбешногофюрера.

Чого варта, скажімо, ідея члена Ради Федерації Максима Кавджарадзе «створити внутрішню російську інформаційну систему, можливо, із залученням країн ОДКБ» (Білорусь, Вірменія, Казахстан, Киргизстан, Таджикистан). Тобто такий собі Інтернет обмеженого користування, на одну або кілька країн. Мені ця ідея нагадує анекдот про ощадливого гуцула, який замість купувати дружині мобілку зробив дерев'яну, точнісінько як справжню, а коли через кілька днів дружина поскаржилася, що їй, мовляв, ніхто не дзвонить, то вирізав ще й напис на паркані: «Галя курва», а тоді прибіг до хати та й каже: «Бачиш, поки що не дзвонять, але есесески вже шлють».

Інтернет обмеженого користування, звісно, нісенітниця, розрахована на те, щоб потішити Путіна, який нещодавно проголосив, буцімто «Інтернет був створений як проект ЦРУ». Тут уже на думку спадає рядок із записників Іллі Ільфа: Такий некультурний чоловік, що бачив уві сні бактерію у вигляді великого собаки.

Дурні, а надто дурні люди заподаврили, як відомо, думкою багатіють. Тож не подивуюся, якщо ближчим часом у російських ЗМІ з'являться інвективи, спрямовані проти такого собі Джовані Кабото, відомого в історії під своїм англійським іменем Джон Кабот, який 1497 року досягнув Лабрадора, а відтак спричинився до відкриття Північної Америки. Бо за логікою російських

законодавців, якби не це відкриття, то й Америки не було б разом із ЦРУ та Інтернетом. І плин Історії був би інакшим, його можна було б спрямовувати в потрібне річище. Як у знаменитому радянському вірші:

*Течет вода Урал-реки,
Куда велят большевики.*

Втім, це все одно, що сподіватися, що коли б не було Наполеона, то й Путін не мав би відповідного комплексу.

Інший депутат Держдуми Сергій Миронов вважає, що Росія повинна ввести війська в Україну, щоб «захистити наших братів». Оксюморомом у цьому випадку є назва партії, яку С.Миронов очолює: «Справедлива Росія». А тим часом, за повідомленнями ЗМІ із політичного небуття озвався перший і останній президент колишнього СРСР Михайло Горбачов, який заявив, буцімто «повернення півострова до складу Росії – це щаслива подія». З новим «щастям», Михайле Сергійовичу. Це після Вільноса, Тбілісі та інших гарячих точок, якими ознаменувалося ваше президентство. Дивно не те, що Горбачов опинився в одній компанії з Жириновським. Але ж це слова лауреата Нобелівської премії миру, а це вже, безперечно, політичний оксюморон.

Заради справедливості, слід зазначити, що політичними оксюморонами грішать і вітчизняні політики. Маю на увазі, зокрема, фрагмент звернення прем'єра до українського народу з нагоди Дня Перемоги, де йдеться про мовне питання. «Ми зберігаємо в силі мовний закон Ківалова-Колесніченка, ухвалений «регіоналами» і комуністами». Ну, хіба не політичний оксюморон? За повідомленнями ЗМІ, Ківалов залишив лави «регіоналів» і повернувся до рідної... морської партії, теж колишній член ПР Колесніченко повернувся в окупований Крим і вже наміряється балотуватися до законодавчих зборів Севастополя (на сьогодні також оксюморон!) від «Єдиної Росії». А Арсеній Петрович їхній закон «зберігає в силі». Невже ціна голосів для Юлії Володимирівни аж так зашкалює? Невже ті, хто прийшли до влади в Києві після втечі

Януковича, забули, що попередником Майдану-2013 був «мовний» Майдан?

Та оскільки з усіх займаних посад у своїй кар'єрі (міністра економіки Криму, першого заступника Голови, а згодом Голови Нацбанку, заступника голови Одеської держадміністрації, міністра економіки, заступника Глави Секретаріату Президента, Міністра закордонних справ, Голови Верховної Ради і, нарешті, Прем'єр-Міністра) найдовше Арсеній Петрович пропрацював на першому місці роботи – президентом чернівецької приватної юридичної компанії «Юрек Лтд.», спеціально для нього та інших прихильників збереження в силі закону Ківалова-Колесніченка нагадаю, що фундаментальним принципом дипломатії, на ниві якої Арсеній Петрович пропрацював десять місяців, розпочавши кар'єру з посади міністра, є принцип взаємності. На практиці це означає, що «Комсомольская правда в Украине» може виходити за умови виходу «України молоді в Росії». Крапка.

Анексія Криму 2014 року розпочалася з надання Кримській області статусу автономії в 1991 році. Будь-які преференції російській мові матимуть дискримінаційний характер стосовно мов інших національних меншин. Захисту на державному рівні потребують мови бездержавних народів.

Закон Ківалова-Колесніченка був артефактом перед сьогоdnішніми подіями, спрямованою на дестабілізацію в країні. Кремлівські найманці менше за все переймаються філологічними проблемами, їхня повсякденна мова не російська літературна, а російська матірня.

Приклад Швейцарії як багатомовної країни для України некоректний, оскільки Швейцарія як конфедерація утвердилася кілька століть тому, і жодна з сусідніх держав (Німеччина, Франція, Італія) не претендує на її територію й не «захищає» якусь частину її населення за мовною ознакою.

Якщо комусь із високопосадовців усе це досі незрозуміло, це має бути його особистим головним болем, а не проблемою, що загрожуватиме національній безпеці.

ІНФОРМАЦІЙНА ДИВЕРСІЯ

З Кремля наказали поширювати брехливі чутки

За даними групи «Інформаційний Опір», ГРУ передало розпорядження керівникам диверсійних груп на Донбасі організувати акції, спрямовані на підрив бойового духу українських силовиків і деморалізацію місцевого населення.

«За оперативними даними групи «Інформаційний Опір», структурний підрозділ ГРУ ГШ ЗС РФ у Ростові-на-Дону передав розпорядження керівникам диверсійних груп на Донбасі, що діють спільно з місцевими терористами, організувати інформаційно-психологічні акції, спрямовані на підрив бойового духу українських силовиків і деморалізацію місцевого населення».

ня», – написав на своїй сторінці керівник Центру військово-політичних досліджень Дмитро Тимчук.

Зокрема, дано вказівку за всіма можливими інформаційними каналами поширювати дезінформацію про масову загибель під час бойових зіткнень українських військовослужбовців, зазначив експерт. Що, до речі, вже виконують російські диверсанти в Україні.

НОВІ ВИДАННЯ

ПРО МОВУ І «ЯЗЫК»

Побачило світ посутньо доопрацьоване та доповнене друге видання порівняльних студій Сергія КОВАЛЯ «Мова і «язык»», систематизоване в Короткий україно-московський словник (КУМС), де висвітлення гасел не завжди збіга-

ється з усталеними версіями офіційних совєтських, постсовєтських академічних інституцій. Дослідження переконливо доводить: «язык» є блідою, пародійною копією з витокової для нього мови української. Охочі придбати дослідження, інші твори автора можуть звертатися до книгарень: у Києві – «Культь РА» (Володимирська, 2), «Смолоскип» (Межигірська, 21), у Львові – «Книгообрій» (Бузкова, 2), у Чернівцях – «Українська книга» (Центральна площа, 10).

НАША МОВА КАЛИНОВА...

ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

Неправильно

Заціпило мову...
Ми не маємо достатніх навиків...
Неурядиці...
Поприще мистецтва...
В порушення всіх існуючих міжнародних норм...
Слабе місце...
У суперечливих ситуаціях...
Топорна робота...
Він затруднявся відповісти...
Здавати іспити...
Знати в чомусь толк...
Знімати вершки...
М'яч не потрапив у ворота...
Фактично існуючі відносини...
Порвані зв'язки...
Устарівша техніка...
Вище сил...
В інший час...
Зведена в ранг...
Проникся бажанням...

Правильно

Заціпило рота (заціпило)...
Ми не маємо достатніх навичок...
Розбрат (чвари)...
Нива мистецтва...
Порушуючи всі чинні міжнародні норми...
Уразливе місце...
У спірних (складних ситуаціях)...
Незграбна (неоковирна, груба) робота...
Йому було важко відповісти...
Складати іспити...
Розумітися на чомусь...
Збирати вершки...
М'яч не влучив у ворота...
Реальні відносини...
Розірвані зв'язки...
Застаріла техніка...
Понад силу...
Іншим часом...
Зведена до рангу...
Пройнявся бажанням...

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Практичні посібники Марії Волощак «Особливості правопису, відмінювання та походження імен», «Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання», «Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів», «Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв» можна замовити тел. (044)353-19-77, моб. (095)718-98-00, (068)789-59-12, e-mail: voloschak@yandex.ru

Видавець Конгрес українських
Націоналістів
Засновник та шеф-редактор –
Степан Брацюн,
головний редактор – Марія Базелюк.

Редакційна колегія: Іван Белебега,
Іван Головацький,
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м. Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36,
м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України
08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюн
Степан, р/р №26008013932801 у філії
"Центральне регіональне управління ВАТ
"Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ,
МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано
у комп'ютерно-видавничому центрі
Конгресу українських Націоналістів.

Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна
компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національ-
ного товаровиробника. За достовірність ре-
клами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів
несе автор. Редакція не завжди поділяє то-
чу зору автора. Редакція залишає за собою
право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не поверта-
ються. Листування лише на сторінках газети.